

Obsah

O autorech	V
Úvod	IX
Předmluva	XI
Ohlasy odborníků	XIII
Obsah	XVII
Seznam použitých zkratk	XXVII
Použité právní předpisy a Metodika NS	XXXI
Kapitola I. Preambule	1
1. Právní rámec	1
2. Předpisy veřejného práva	1
3. Předpisy soukromého práva	3
4. Vztahy předpisů soukromého a veřejného práva	4
5. <i>Vigilantibus iura scripta sunt</i>	5
Kapitola II. Poskytovatel zdravotní služby	7
1. Poskytovatel – fyzická osoba, právnická osoba (vznik a právní formy)	7
a) Fyzická osoba	7
b) Právnická osoba	9
2. Poskytovatel zdravotních služeb a zdravotnické zařízení	11
3. Personální a technické vybavení	12
4. Obory zdravotní péče	13
a) Obory specializačního vzdělávání	14
b) Obory nelékařských zdravotnických pracovníků	16
5. Druhy zdravotní péče	17
a) Podle časové naléhavosti	17
b) Podle účelu	18
6. Formy zdravotní péče	19
a) Ambulantní péče	19
b) Jednodenní péče	20
c) Lůžková péče	20
7. Převod a přechod praxe (včetně prodeje závodu či části závodu)	23
a) Právní způsoby převodu a přechodu praxe	23
b) Přechod práv a povinností z pracovněprávních vztahů při změně zaměstnavatele	26
8. Úvahy <i>de lege lata</i> a <i>de lege ferenda</i>	27
a) Právní forma – přehled	27
b) Obecně prospěšná společnost	27
c) Ústav	27
d) Příspěvková organizace	28
e) Právní formy zakládané územním samosprávným celkem nebo státem	30
f) Nezisková zdravotnická organizace	31

Kapitola III. Oprávnění k poskytování zdravotních služeb	33
1. „Registrace“	33
2. Průběh poskytování zdravotních služeb a práva a povinnosti k veřejné moci	35
3. Odejmutí oprávnění	35
4. Změna, pozastavení nebo odejmutí oprávnění	36
5. Přerušování poskytování zdravotních služeb	37
6. Pokračování v poskytování zdravotních služeb	38
Kapitola IV. Pojištění	41
1. Smluvní povinné pojištění	41
a) Povinné pojištění podle zákona o zdravotních službách a sociálních službách	41
b) Povinné pojištění podle zákona o specifických zdravotních službách ...	47
c) Povinné pojištění podle zákona o léčivech	47
d) Povinné pojištění podle zákona o lékařské komoře	48
e) Výluka z pojistného plnění pro povinná pojištění	48
2. Pojištění odpovědnosti – smluvní dobrovolné	49
a) Obecně	49
b) Pojištění odpovědnosti za škodu na věcech převzatých	49
c) Pojištění odpovědnosti za škodu na věcech užívaných	49
d) Pojištění regresu zdravotní pojišťovny	49
e) Pojištění regresu orgánu nemocenského pojištění	49
f) Pojištění zákonné cese komerční pojišťovny	50
g) Pojištění finanční škody	50
3. Limit pojistného plnění	51
4. Změna pojistitele pojištění odpovědnosti za škodu	53
5. Pojištění odpovědnosti zaměstnance za škodu způsobenou zaměstnavateli při plnění pracovních úkolů	54
6. Pojištění odpovědnosti statutárních orgánů	54
7. K povinnému pojištění obecně	56
Kapitola V. Profesionální samosprávné komory	59
1. Úprava, povinné členství	59
2. Disciplinární pravomoc	60
3. Stížnosti – podnět k zahájení kárného řízení	63
4. Vybírání poplatků	63
5. Vydávání předpisů	64
6. Další pravomoci	64
7. Orgány Komory	65
8. Shrnutí	66
Kapitola VI. Správní delikty – přestupky na úseku zdravotnictví	67
1. Pojem správní delikt, základní znaky	67
2. Přestupky ve zdravotnictví podle zákona o přestupcích	68
3. Další správní delikty a přestupky na úseku zdravotnictví	71

4. Správní delikty na úseku zdravotních služeb	71
5. Správní delikty fyzických osob nepodnikajících	72
6. Správní delikty právnických osob nebo podnikajících fyzických osob	77
7. Osoba oprávněná provádět hodnocení kvality (§ 116 ZdravSl)	82
8. Správní delikty poskytovatelů zdravotních služeb	82
9. Další správní delikty poskytovatele zdravotních služeb	95
10. Další správní delikty poskytovatele	98
11. Postup při oznámení správního deliktu a iniciativa (či aktivní legitimace)	106

Kapitola VII. Zdravotničtí pracovníci (vzdělávání a pracovní poměr), odborné společnosti..... 109

1. Zdravotničtí pracovníci a vzdělávání	109
a) Právní rámec úpravy (vzdělávání)	109
b) Způsobilost k výkonu povolání zdravotnických profesí – obecně	109
c) Bezúhonnost	110
d) Odborná způsobilost zdravotnických pracovníků	110
e) Zdravotní způsobilost	110
f) Lékařské posudky	112
g) Lékařská povolání a farmaceuti	114
h) Nelékařská zdravotnická povolání	116
2. Zdravotničtí pracovníci a pracovní poměr	120
a) Vznik pracovního poměru	120
(1) Pracovní smlouva	120
(2) Jmenování	121
b) Skončení pracovního poměru	122
(1) Dohoda	122
(2) Výpověď	122
(3) Okamžité zrušení pracovního poměru	123
(4) Zrušení pracovního poměru ve zkušební době	124
(5) Skončení pracovního poměru na dobu určitou	124
c) Přesčasová práce zdravotnických pracovníků	124
d) Prohlubování a zvyšování kvalifikace zdravotnických pracovníků	126
e) Dvojitý pracovní poměr	127
3. Odborné společnosti (<i>lege artis</i>)	128

Kapitola VIII. Zdravotní pojištění .....

1. Obecně k vymezení zdravotního pojištění	133
2. Úhradová vyhláška	134
a) Význam úhradové vyhlášky	134
b) Dohodovací řízení – vznik úhradové vyhlášky	136
3. Smlouva s pojišťovnou	140
a) Úhrada hrazených služeb	140
b) Rámcová smlouva	141
c) Smlouva poskytovatele zdravotní služby s pojišťovnou	144
(1) Role zdravotních pojišťoven jakožto plátců hrazených služeb	144

(2) Role poskytovatelů zdravotních služeb	144
(3) Co předchází uzavření smlouvy	145
(4) Smlouva o poskytování a úhradě hrazených služeb	146
(5) Zvláštní smluvní vztahy	151
4. Příkaz poskytnuté zdravotní služby	153
a) Provádění výkazů a úhrada zdravotních služeb	153
b) Zdravotní pojišťovny a jejich odpovědnost za vykázané zdravotní služby	155
5. Uplatnění nároků za vykázanou zdravotní službu	157
6. Vztahy účastníků – smlouva o péči o zdraví	158
a) Charakteristika smlouvy o péči o zdraví	158
b) Účastníci smlouvy	159
c) Obsah smlouvy	160
7. Kombinované služby – <i>de lege ferenda</i>	161
8. Seznam zdravotních výkonů s bodovými hodnotami	162
a) Tvorba a správa seznamu zdravotních výkonů s bodovými hodnotami	162
b) Cena přístrojů součástí hodnoty zdravotních výkonů	164
9. Způsoby úhrady za poskytnutou zdravotní službu	165
10. Problematika IVF (asistovaná reprodukce) – limitace a omezení nároku	167
11. Pluralita systému veřejného zdravotního pojištění	168

Kapitola IX. Léčiva, nakládání s částmi lidského těla .....

1. Předepisování, výdej a používání léčiv	173
2. Úhrady léčivých přípravků z veřejného zdravotního pojištění	177
a) Úvod	177
b) Úhrada léčiv při poskytování lůžkové péče	178
c) Úhrada léčiv při poskytování ambulantní péče	180
d) Stanovení výše a podmínek úhrady Státním ústavem pro kontrolu léčiv	180
e) Generické léčivé přípravky	182
f) Inovativní (originální) léčivé přípravky	183
g) Referenční skupiny – za stejný efekt stejná úhrada	183
h) Podmínky úhrady	186
i) Vysoce inovativní léčivé přípravky (pro specializovaná centra)	188
j) V každé skupině léčiv alespoň jeden léčivý přípravek bez doplatku	189
k) Cenová regulace léčiv	190
l) Maximální cena výrobce	190
3. Maximální obchodní přírůžka distributorů a lékáren	191
4. Ochranný limit doplatků a započitatelnost doplatků do limitu	193
5. Regulace preskripce a limity péče podle úhradové vyhlášky a smluv se zdravotními pojišťovnami	194
6. Regulace speciálních léčiv používaných centry vysoce specializované péče	195
7. Mimořádná úhrada léčivých přípravků podle § 16 PojZdrav	198

8. Regulace reklamy na léčivé přípravky	199
a) Úvod	199
b) Definice reklamy	200
c) Reklama na léčivé přípravky	201
d) Základní požadavky na reklamu na léčivé přípravky	201
e) Specifika reklamy na léčivé přípravky ve vztahu k adresátovi reklamy	203
f) Reklama zaměřená na odborníky	203
g) Návštěvy obchodních zástupců farmaceutických firem u odborníků	204
h) Kongresy, přednášky a setkání odborníků pořádaná farmaceutickými společnostmi	205
i) Vzorky léčivých přípravků	206
j) Reklama zaměřená na širokou veřejnost	207
9. Léčiva, nakládání s částmi lidského těla	208
a) Nakládání s částmi lidského těla obecně	208
b) Krevní deriváty	208
c) Krevní plazma	210
d) Mateřské mléko	211
e) Odběr tkání a orgánů od žijících dárců	211
f) Odběr tkání a orgánů od zemřelých dárců	212
g) Příjemci a Národní zdravotní registry	212
Kapitola X. Přeshraniční poskytování zdravotní péče	215
1. Obecně	215
a) Úvod	215
b) Historický vývoj	215
c) Směrnice o právech pacientů	217
(1) Úvod	217
(2) Věcná působnost směrnice	218
(3) Náhrada nákladů za zdravotní péči	218
(4) Další aspekty směrnice – uznávání, koordinace, referenční sítě	219
d) Česká právní úprava	219
(1) Úprava	219
(2) Administrativní zajištění	222
(3) Refundace zdravotní péče	222
e) Evropská úprava hrazení nezbytné a neodkladné péče	222
f) Neodkladná a nezbytná péče	223
(1) Neodkladná péče	223
(2) Nezbytná zdravotní péče	224
2. Kolizní úprava poskytování přeshraniční péče	225
a) Evropská úprava	225
(1) Úvod	225
(2) Volba práva	225
(3) Právo určené	226
(4) Rozsah použitelného práva	227

b) Česká úprava	228
3. Mimosmluvní závazkové vztahy	228
a) Evropská úprava	228
(1) Úvod	228
(2) Věcná působnost	229
(3) Závazky z deliktů	229
(4) <i>Culpa in contrahendo</i>	229
(5) Volba práva	230
b) České právo	230
(1) Úvod	230
(2) Právní úprava	231
c) <i>Culpa in contrahendo</i>	233
4. Řešení sporů	234
a) Úvod	234
b) Povaha poskytovatele služeb	234
c) Volba rozhodčího soudu	235
d) Prorogace soudu	236
(1) Česká úprava	236
(2) Evropská úprava	236
Kapitola XI. Vztah poskytovatel a pacient, práva a povinnosti	239
1. Práva pacienta	239
a) Obecně	239
b) Svobodný a informovaný souhlas	240
c) Právo na poskytování zdravotních služeb na náležitě odborné úrovni	242
d) Právo na volbu poskytovatele	242
e) Další práva pacienta (§ 28 odst. 3 ZdravSI)	244
f) Právo na výběr zdravotní pojišťovny (§ 11 odst. 1 PojZdrav)	245
g) Právo na časovou a místní dostupnost hrazených služeb	246
h) Rozsah a podmínky práva na poskytnutí hrazených služeb	246
i) Právo na léčivé přípravky a potraviny pro zvláštní lékařské účely	247
j) Informace od zdravotní pojišťovny o poskytnutých hrazených službách	247
k) Další práva pojištěnce podle zákona o veřejném zdravotním pojištění	248
l) Právo na poskytnutí lázeňské léčebně rehabilitační péče	249
m) Právo na podněty a stížnosti	249
n) Právo na propuštění do domácího ošetření	250
2. Povinnosti poskytovatele	250
a) Obecně	250
b) Poskytovat zdravotní služby na náležitě odborné úrovni	251
c) Respektovat individualitu pacienta	251
d) Informovat pacienta o jeho zdravotním stavu	252
e) Informovat pacienta o ceně poskytovaných služeb	254
f) Informační povinnosti	254
g) Uzavřít pojistnou smlouvu	256

h) Poskytovat zdravotní službu pouze prostřednictvím způsobilých osob	256
i) Poskytovat zdravotní služby ve zdravotnickém zařízení	257
j) Samostatný výkon, eventuálně ustanovení odborného zástupce	257
k) Oznamovací povinnost	258
l) Povinnost při výuce a odborné praxi	258
m) Povinnosti poskytovatele jednodenní nebo lůžkové péče	258
n) Povinnost mlčenlivosti	259
o) Vedení a uchovávání zdravotnické dokumentace	260
p) Povinnosti při prohlídce těl zemřelých, pitvy	261
r) Evidence stížností	262
s) Povinnosti při poskytování hrazené služby pojištěncům	262
t) Oznamovací povinnost – úrazy	263
u) Hygienická a protiepidemická opatření	263
3. Práva poskytovatele	264
a) Možnost odmítnutí pacienta	264
b) Možnost ukončení péče o pacienta	266
c) Předávání informací	270
d) Omezení volného pohybu pacienta	271
e) Právo na poskytnutí rodného čísla dítěte	272
f) Pobyt pacienta, prokázání totožnosti, sdělování údajů	272
g) Provedení patologicko-anatomické pitvy	274
h) Práva poskytovatele obsažená v občanském zákoníku	274
4. Povinnosti pacienta	275
a) Obecně	275
b) Dodržovat individuální léčebný režim	275
c) Řídit se vnitřním řádem	275
d) Pravdivě informovat o zdravotním stavu	276
e) Povinnosti pacienta – pojištěnce	276
f) Úhrada ceny	278
g) Zákaz alkoholu	278
h) Prokázání totožnosti	278
i) Povinnost sdělovat údaje	279
5. Dříve vyslovená přání – limity a meze	280
6. Práva a povinnosti poskytovatele – Zdravotnická záchranná služba	281
7. Práva a povinnosti poskytovatele – v oboru stomatologie	282
8. Práva a povinnosti poskytovatelů farmaceutických služeb	283
9. Ambulantní porod – právo pacienta a povinnost poskytovatele	283
10. Práva a povinnosti zdravotnického pracovníka	285
11. Stížnosti a jejich projednání	287
Kapitola XII. Zdravotnická dokumentace	289
1. Vymezení termínu	289
2. Právní úprava	289
3. Vedení zdravotnické dokumentace, účel, formální náležitosti zápisu, oprava zápisu	291

4. Nahlížení do zdravotnické dokumentace, pořízení výpisů, kopií	295
5. Zaslání kopií, výpisů ze zdravotnické dokumentace poštou	299
6. Omezení přístupu do zdravotnické dokumentace	299
7. Předání lékařské zprávy prostřednictvím pacienta	300
8. Záznam o poučení pacienta versus negativní revers	301
9. Zdravotnická dokumentace v případě utajeného porodu	301
10. Vlastnictví zdravotnické dokumentace	302
11. Zdravotnická dokumentace a zánik oprávnění	302
12. Odpovědnost za správné vedení a nakládání se zdravotnickou dokumentací	307
13. Úprava vedení zdravotnické dokumentace podle občanského zákoníku	307
14. Pohled praxe	308
15. Význam	309
Kapitola XIII. Závatky z deliktů (občanskoprávní odpovědnost)	311
1. Podmínky vzniku povinnosti hradit škodu a odčinit nemajetkovou újmu...	311
a) Úvod	311
b) Porušení dobrých mravů	311
c) Porušení zákona	312
d) Porušení smluvní povinnosti	313
e) Objektivní typy povinnosti k náhradě	314
f) Použitá (pomocná) osoba	315
g) Spoluzpůsobení škody poškozeným	316
2. Porušení zákona ve zdravotnictví (§ 2910 ObčZ)	317
a) Zákonné povinnosti ve zdravotnictví	317
b) Prevence	325
c) Okolnosti vylučující protiprávnost	327
3. Porušení smluvní povinnosti ve zdravotnictví (§ 2913 ObčZ)	328
a) Smluvní typy ve zdravotnictví	328
b) Smlouva o péči o zdraví	328
c) Uzavírání smluv	329
(1) Některé typy smluv	329
(2) Některé aspekty uzavírání smluv	330
d) Vztah k porušení zákonné povinnosti	337
4. Některé objektivní případy vzniku povinnosti hradit újmu (§ 2895 ObčZ)	338
a) Škoda z provozní činnosti (§ 2924 ObčZ) a z provozu zvlášť nebezpečného (§ 2925 ObčZ)	338
b) Škoda z provozu dopravních prostředků (§ 2927 až 2932 ObčZ)	340
c) Škoda způsobená zvířetem (§ 2933 až 2935 ObčZ)	344
d) Škoda způsobená věcí (§ 2936 až 2938 ObčZ)	345
e) Škoda na odložené věci (§ 2945 ObčZ) a na vnesené věci (§ 2946 ObčZ)	347
f) Škoda způsobená informací nebo radou (§ 2950 ObčZ)	349
5. Rozsah a způsob náhrady	350

a) Úvod	350
b) Škoda	351
(1) Forma náhrady	351
(2) Rozsah náhrady	351
(3) Obvyklá cena	352
(4) Cena zvláštní obliby	353
(5) Poškození zvířete	354
(6) Moderace	354
c) Majetkové nároky při ublížení na zdraví	356
(1) Ztráta na výdělku	356
(2) Náklady na výživu pozůstalým	357
(3) Náklady spojené s péčí o zdraví	358
(4) Náklady pohřbu	360
d) Nemajetková újma	360
(1) Pojem	360
(2) Forma odčinění	361
(3) Kritéria	362
(4) Nároky třetích osob	362
(5) Tzv. sekundární oběť	364
(6) Újma na zdraví	365
(7) Metodika NS k § 2958 ObčZ	366
(8) Bolest	367
(9) Ztížení společenského uplatnění	369
(10) Další nemajetková újma	372
(11) Omezení náhrady i nemateriální újmy	373
6. Promlčení nároků	373
7. Osobnost člověka – porovnání úpravy ObčZ 1964 a ObčZ	375
8. Pracovní úrazy a nemoci z povolání	376
9. Tzv. regres zdravotní pojišťovny	378
Kapitola XIV. Trestněprávní odpovědnost	381
1. Základy trestní odpovědnosti	381
a) Trestní odpovědnost	381
b) Trestný čin, skutková podstata trestného činu	382
(1) Objekt	383
(2) Objektivní stránka	383
(3) Subjekt	384
(4) Subjektivní stránka	384
c) Pachatel trestného činu	386
(1) Fyzická osoba	387
(2) Právnícká osoba	390
(3) Spolupachatel, účastník	392
d) Subsidiarita trestní represe	393
e) Trestný čin, přestupek, jiný správní delikt	394
f) Některé zvláštnosti trestní odpovědnosti ve zdravotnictví	395
(1) Protiprávnost činu a postup „ <i>lege artis</i> “ v medicíně	395

(2) Definice ublížení na zdraví	401
(3) Definice těžké újmy na zdraví	402
(4) Definice usmrcení	403
(5) Okolnosti vylučující protiprávnost činu	404
(6) Další specifiká	408
2. Sankce v trestním právu a jiné možnosti reakce na spáchání trestného činu	411
a) Obecně k sankcím a jejich ukládání	411
b) Tresty	412
c) Ochranná opatření	413
d) Jiné možnosti reakce na spáchání trestného činu	414
(1) Podmíněné zastavení trestního stíhání	415
(2) Schválení narovnání	417
3. Trestní odpovědnost za některé typické trestné činy	418
a) Ublížení na zdraví, způsobení těžké újmy na zdraví, usmrcení z nedbalosti	418
(1) Usmrcení z nedbalosti	418
(2) Těžké ublížení na zdraví z nedbalosti	418
(3) Ublížení na zdraví z nedbalosti	419
(4) Některé případy řešené v praxi	419
b) Neposkytnutí pomoci	421
c) Neoprávněné podnikání	422
d) Jiné trestné činy	422
4. Některé procesní souvislosti trestní odpovědnosti ve zdravotnictví	424
a) Povinnost oznámit spáchání trestného činu	424
(1) Obecně k oznamování trestné činnosti	424
(2) Oznamovací povinnost státních orgánů	427
(3) Oznamovací povinnost fyzických osob	427
(4) Trestní odpovědnost fyzické osoby za nesplnění oznamovací povinnosti	428
(5) Oznamovací povinnost právnických osob a trestnost jejího nesplnění	430
b) Mlčenlivost a poskytování informací orgánům činným v trestním řízení	430
c) Dokazování v trestním řízení	431
d) Uplatnění nároku na náhradu škody nebo nemajetkové újmy způsobené trestným činem, rozhodnutí o něm a adhezní řízení	434
(1) Adhezní řízení	434
(2) Poškozený	435
(3) Uplatnění nároku na náhradu škody nebo nemajetkové újmy nebo na vydání bezdůvodného obohacení	438
(4) Uplatňované nároky poškozeného	440
(5) Rozhodnutí soudu o uplatněném nároku na náhradu škody nebo nemajetkové újmy nebo na vydání bezdůvodného obohacení	442
Věcný rejstřík	447